

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 september 1992 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt er in essentie toe om de politievoorschriften ter hoogte van de Scheldekaaien te Antwerpen nader te specificeren en tevens de handhavende rol van de Stad Antwerpen te versterken in dat gebied. De wijzigingen strekken er ook toe om een juridische grondslag te creëren voor eventueel bijkomende maatregelen t.a.v. passagiersvervoer in het gebied van de Beneden-Zeeschelde (algemeen toepassingsgebied van Politiereglement van de Beneden-Zeeschelde). Bijkomend worden ook enkele actualisaties doorgevoerd in de bestaande bepalingen van het Politiereglement.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft betrekking op het beleidsveld 'waterinfrastructuur en waterbeleid'.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/256 van 25 juni 2021.

De Inspectie van Financiën gaf advies op 24/03/2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor de algemene toelichting wordt verwezen naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 29 april 2022 (VR 2022 2904 DOC.0467/1).

B. ADVIES VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE

Het nieuwe ontworpen artikel 17quater – dat wordt ingevoegd door artikel 19 van het Ontwerp – handelt over de verwerking van persoonsgegevens. In haar advies met nummer 2022/057 van 14 juni 2022 besluit de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens dat dit artikel onvoldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Omwille van het hoogdringende en cruciale karakter van de ontworpen regelgeving inzake de handhaving aan de Scheldekaaien, wordt het genoemde artikel geschrapt. Omdat het advies enkel betrekking heeft op het nieuwe ontworpen artikel 17quater, kan het ontwerp dienvolgens een tweede keer principiële worden goedgekeurd met het oog op de vraag tot advies van de Raad van State.

De genoemde bepaling, die betrekking heeft op het gebruik van camera's, marifoon-, radar- en andere detectiesystemen, betreft een actueel onderwerp. Er werd vastgesteld dat het ontbreken van een regeling terzake niet enkel speelt binnen de territoriale grenzen van het voorliggende besluit, maar dat in feite een meer globale regeling van handhaving door middel van deze hulpmiddelen in een maritieme context aangewezen is. Bijgevolg wordt een dergelijke regeling later opgenomen in een apart besluit nadat is ingegaan op de vereisten van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (onder meer het nader omschrijven van de categorieën van persoonsgegevens). Een dergelijk besluit zal dan uiteraard opnieuw aan de Toezichtcommissie worden voorgelegd.

C. OVERLEGCOMITÉ

Dit besluit bevat regels van politie over het verkeer op waterwegen. Over dergelijke regels moet er – overeenkomstig art. 6, §3bis, 6° van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen – overleg worden gepleegd tussen de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen.

Dit overleg moet volgens de Raad van State (in afwachting van andere afspraken) plaatsvinden overeenkomstig de procedure die is voorzien in artikel 6 van het protocol van 6 juli 2005 tot regeling van de onderscheiden vormen van medewerking tussen de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen.

Dit besluit werd ter geagendeerd op het Overlegcomité van 1 juni 2022 en heeft geen wijzigingen aan het besluit tot gevolg.

D. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1:

Art 1: Enkele begrippen uit artikel 2 worden gewijzigd. Zo worden de noties kapitein of schipper vervangen door het begrip ‘gezagvoerder’ en wordt ‘zeetankschip’ vervangen door ‘tankschip’.

Bijkomend worden enkele verwijzingen naar andere rechtsregels geactualiseerd.

Er worden ook een aantal relevante definities toegevoegd, die zorgen voor een beter begrip van de in het besluit gebruikte terminologie. (Bijvoorbeeld: “Dienst loodswezen – Verkeerscentrale Zandvliet”: In het document is de ‘dienst loodswezen’ vervangen door ‘Verkeerscentrale Zandvliet’ (zie art. 20, 22, 23, 26, 27 en 32). Dit is de bemande locatie ter hoogte van Zandvliet ingesteld in het kader van de *Overeenkomst van 29 november 1978 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België inzake het aanleggen van een walradarketen langs de Westerschelde en haar mondingen.*)

Art. 2: De oorspronkelijke bewoordingen van artikel 3, §1 zijn aangepast en maken de draagwijdte algemener. Hieraan wordt toegevoegd dat de bevoegde instanties certificaten en een bewijs van toereikende verzekeringspolis kunnen opvragen.

Art. 3: In artikel 3*bis* worden de woorden ‘de bevoegde dienst van het gewest’ vervangen door ‘de bevoegde diensten’, zodanig dat ook flexibiliteit benadrukt wordt.

Art. 4: Een artikel 3*decies* en 3*undecies* wordt toegevoegd. Het eerste sterkt ertoe enkele principes van goed “zeemanschap” te huldigen, meer specifiek met betrekking tot de aangewezen snelheid.

Door de toevoeging van artikel 3*undecies* wordt in het politiereglement verwezen naar het gebruik van de marifoon. Deze bepaling is hernomen uit het Algemeen Politiereglement voor de scheepvaart op de binnenwateren.

Art. 5: De woorden ‘opzettelijke daden’ zijn toegevoegd aan artikel 4.

Art. 6: In artikel 5 worden de woorden “kapitein of schipper” vervangen door het woord “gezagvoerder”. Dit gaat om een redactionele wijziging en anticipeert op de terminologie uit het scheepvaartdecreet.

Art. 7: Het opschrift van hoofdstuk II wordt vervangen door “Ankeren van schepen en gebruik van van spudpalen”.

Art. 8: Artikel 6 wordt vervangen. De Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit is immers de bevoegde autoriteit om de locatie en de voorwaarden te bepalen waaronder een vaartuig kan ankeren. Deze instantie vaardigt hieromtrent specifieke regelgeving uit. Verder is expliciet bepaald dat vaartuigen spudpalen kunnen gebruiken, mits het respecteren van de voorwaarden zoals bepaald door de bevoegde instantie.

Art. 9: De wijziging van artikel 7 zorgt voor een meer dynamische aanpak, bijvoorbeeld door geen gebruik meer te maken van maximale lengtes of meerbreedtes. De bepalingen rond spudpalen en pontons zijn geschrapt omdat een nieuw artikel is ingevoegd waarin bepaald is dat voorwaarden

opgelegd kunnen worden voor de publieke steigers, pontons en wachtpalen. De bepaling omtrent de meerboeien is met hetzelfde opzet aangepast.

Art. 10: De invoeging van artikel. 7bis is een regel die verwijst goed zeemanschap door de verplichting op te leggen aan gezagvoerders om hun schip vakkundig te meren.

Het nieuwe artikel 7ter bepaalt dat het meren van vaartuigen aan een kade slechts mogelijk is als de ligplaats tijdig over een veilige lengte volledig vrij is van scheepvaart.

Art. 11: De naam van afdeling IV wordt gewijzigd en regelt nu het gebruik van steigers, pontons en wachtpalen in beheer van de stad Antwerpen, het Havenbedrijf Antwerpen of de beheerder.

Art. 12: Het oorspronkelijke artikel 8 is geschrapt. Deze bepalingen zijn vervangen door een algemeen artikel.. Het artikel bepaalt dat de beheerder, de havenkapiteinsdienst en de stad Antwerpen voorwaarden en gedragsregels kunnen opleggen voor de publieke steigers, pontons en wachtpalen in beheer. De betrokken overheden krijgen aldus de mogelijkheid om zowel voorwaarden op te leggen aan schepen – vb. voorwaarden voor aan-of afmeren – als om gedragsregels te bepalen t.a.v. personen aanwezig op deze steigers en pontons.

Art. 13. In artikel 9 wordt voor de eisen van een loodsladder verwezen naar de huidige regeling in het SOLAS Verdrag.

Art. 14: In artikel 10 wordt de notie ‘zeetankschepen’ vervangen door de notie ‘tankschip’.

Art. 15: Artikel 11, §1 is algemener gemaakt. Artikel 17 waarnaar werd verwezen in de oorspronkelijke tekst, is geherformuleerd waardoor de verwijzing is geschrapt.

Art. 16: Door de toevoeging van artikel 12bis wordt opnieuw het principe van goed zeemanschap reglementair verankerd.

Art. 17: In artikel 15 wordt de lijn doorgetrokken door de termen ‘schipper’ en ‘kapitein’ te vervangen door het begrip ‘gezagvoerder’.

Art. 18: Artikel 17 wordt geschrapt en vervangen. In het nieuwe artikel 17 is er opgenomen wie bevelen en aanwijzingen moet opvolgen en kan geven.

Art. 19:

Er worden in dit artikel enkele nieuwe artikelen toegevoegd, zijnde art. 17bis tot art. 17septies:

- Het nieuwe Artikel 17bis bepaalt dat voorwaarden verbonden kunnen worden aan mondelinge of schriftelijke toelatingen. Het stipuleert ook dat de schriftelijke toelatingen op eenvoudige vraag voorgelegd moeten worden.
- Artikel 17ter verwijst naar het gebruik van reddingstoestellen en reddingsmiddelen.
- Artikel 17quater regelt het gebruik van trossen, fenders en noodsleeplijnen.
- Artikel 17quinquies regelt het gebruik van werplijnen en de verplichte de aanwezigheid van werplijnen en trossen op de schepen.
- Artikel 17sexies wordt toegevoegd en schrijft voor dat elk vaartuig, met uitzondering van passagiersvaartuigen die niet over slaapaccommodatie beschikken, een bemannings-en passagierslijst moeten kunnen voorleggen.

Art. 20: In het oorspronkelijke artikel 18 was voorzien dat de melding van incidenten diende te gebeuren aan 'de dienst van het loodswezen te Antwerpen' of aan 'de met de politie te water belaste overheid van de federale overheid'. Deze optie is nu geschrapt. De melding dient in het huidige beheer van de nautische keten te gebeuren aan de Verkeerscentrale Zandvliet die het feit onmiddellijk meedeelt aan de Scheepvaartpolitie.

Art. 21. Artikel 19 wordt opgeheven omdat de relevante bepalingen van de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse Internationale Akten inzake de zeevaart opgenomen zijn in het Scheepvaartdecreet.

Art. 22: In artikel 20 worden de al eerder vermelde begrippen 'gezagvoerder' en 'Verkeerscentrale Zandvliet' opgenomen en daarnaast wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 23: In artikel 21 wordt "dienst van het loodswezen te Antwerpen" vervangen door 'Verkeerscentrale Zandvliet'.

Art. 24: De oorspronkelijke tekst van artikel. 22 is geschrapt en is vervangen door een nieuwe bepaling waarin gesteld is dat de overtreder de kosten moet dragen voor de ambtshalve verwijdering van onrechtmatig gestorte voorwerpen of stoffen.

Art. 25: Artikel 24, §2 wordt opgeheven, aangezien deze bepaling niet meer actueel is – er zijn geen privé-meerboeien die in de stroom geplaatst zijn.

Art. 26: In artikel 29 wordt eveneens het begrip 'Verkeerscentrale Zandvliet' opgenomen.

Art. 27: In artikel 31 wordt het woord 'gezagvoerder' gebruikt in de plaats van 'kapitein'.

Art. 28: Artikel 33 wordt geschrapt.

Art. 29: In het besluit wordt een hoofdstuk IVbis toegevoegd dat betrekking heeft op in-en ontschepen van passagiers.

Art. 30. In artikel 36bis wordt het woord 'gezagvoerder' gebruikt in de plaats van 'kapitein'

Art. 31. In dit artikel worden er een aantal nieuwe artikelen toegevoegd:

- Artikel 36ter omvat het verbod om passagiers te ontschepen indien er geen toestemming is verleend door de exploitant van het schip.
- Artikel 36^{quater} bevat de verplichting in hoofde van de passagiers en andere personen om ter hoogte van ontschepingsplaatsen de instructies van de bemanningsleden op te volgen.
- Artikel 36^{quinques} betreft een gedeeltelijke overname van artikel 16 van het Koninklijk besluit van 31 mei 1968 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde, dat wordt opgeheven.

Art. 32: In artikel 37, §1 wordt de term 'ramp' vervangen door 'incident dat hinder, schade of gevaar veroorzaakt of kan veroorzaken'. De procedure bij de betrokken instanties is gewijzigd. Het is de beheerder die, in overleg met de Scheepvaartpolitie, de eerste maatregelen neemt (en niet meer omgekeerd).

Art. 33: De artikelen 38 en 39 worden opgeheven..

Art. 34: Artikel 40 bevat de verplichting voor de schepen om onmiddellijk te stoppen als de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit daartoe een bevel geeft.

Art. 35: Artikel 41 is herschreven om duidelijk te maken wat toegelaten is qua zwemmen, baden en watersport in de Beneden-Zeeschelde. Zwemmen en baden zijn verboden. Watersporten zijn slechts toegestaan mits voorafgaande toestemming van de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit.

Art. 36: Er wordt een nieuw artikel toegevoegd, zijnde artikel 41*bis* dat bepaalt in algemene bewoordingen dat eenieder vanaf de landzijde een veilige afstand tot de waterzijde moet bewaren.

Art. 37. In het kader van de voortschrijdende digitalisering wordt in artikel 42 afgestapt van de verplichting dat bepaalde documenten fysiek "aan boord" aanwezig moeten zijn, maar wel dat zij "voor inzage beschikbaar" moeten zijn. Aldus is het mogelijk om met elektronische documenten te werken.

Art. 38. voegt een nieuw hoofdstuk toe nl. Hoofdstuk VI. Toezicht en vaststellingsbevoegdheid.

Art. 39. De tekst van het vroegere artikel 43 wordt vervangen. Artikel 43 somt de potentiële instanties op die instaan voor de uitvoering, controle, naleving en vaststelling van dit reglement. 'De met de politie te water belaste overheid van de federale politie' en 'de daartoe aangeduide ambtenaren belast met de scheepvaartcontrole' zijn behouden als instanties. Daarnaast zijn de havenkapiteinsdienst, de hiertoe door de beheerder aangeduide ambtenaren alsook de stad Antwerpen toegevoegd.

Art. 40: voegt een nieuw hoofdstuk toe 'Hoofdstuk VII. Bijzondere bepalingen voor Scheldekaaien Zone Stad' toe, dat bestaat uit 32 artikelen nl 43/1 tot 43/32:

Art. 43/1 bepaalt het toepassingsgebied van deze bijzondere bepalingen. De bepalingen zijn, behoudens de toepassing van de algemene bepalingen van het Politierglement van toepassing op de zone zoals weergegeven op bijgevoegde kaart. De zone strekt zich langs de waterkant uit tot het gemeerd schip exclusief de vaargeul en langs de landzijde tot en met de boordsteen van de kaaimuur inclusief pontons en steigers.

Artikel 43/2 duidt aan voor welke type schepen het verboden is te liggen, tenzij met voorafgaande toelating van de stad Antwerpen.

Art. 43/3 verwijst naar reddingsvaartuigen. Zo is, behoudens een noodgeval, het te water laten van of rondvaren met reddingsvaartuigen, andere dan die van de hulpdiensten of bevoegde overheid, verboden, tenzij met voorafgaande toelating.

Volgens art. 43/4 heeft de gezagvoerder de plicht zich ervan te vergewissen dat de ligplaats vrij is. De beheerder en de stad Antwerpen kunnen ambtelijk een ligplaats toewijzen.

Art. 43/5 bevat voorschriften voor schepen waarvan de bovenbouw of de deklast buiten de scheepszijde steken.

Art. 43/6 legt aan de gezagvoerders op dat ze geen kabels, ankers, loopbruggen of andere voorwerpen mogen leggen die de doorgang kunnen versperren of de weg kunnen belemmeren.

Art. 43/7 stipuleert dat de gezagvoerders ervoor moeten zorgen dat er aan boord geen onbevoegden worden toegelaten.

Art. 43/8 bevat voorschriften voor de meermiddelen.

De artikelen 43/9 en 43/10 hebben respectievelijk betrekking op het innemen van ligplaatsen door een zeeschip, passagiersschepen en binnenschepen. Zeeschepen en passagiersschepen moeten beschikken over een voorafgaande toelating. Binnenschepen, andere dan passagiersschepen, moeten het aan-en afmeren melden.

De artikelen 43/11 tot en met 43/18 bevatten gebods-en verbodsbepalingen voor schepen die gemeerd liggen. Er wordt soms een onderscheid gemaakt tussen verschillende types van schepen.

Verder behelzen de artikelen 43/19 tot en met 43/30 voorschriften inzake het meren en ontmeren (dienstverlening), bunkeren en slepen.

Ten slotte, is er een afdeling 'diverse bepalingen' (artikelen 43/31 tot en met 43/32) waarin is bepaald dat het verboden is om dieren die een gevaar kunnen opleveren in vrijheid te laten rondlopen. Vissen is enkel toegelaten op de daartoe aangeduide plaatsen (art. 43/32).

Artikelen 41 en 42 voegen de hoofdstukken 'Wijzigingsbepaling' en 'Slotbepalingen' toe.

Art. 43. Dit artikel wijzigt in de bijlage 3 het woord 'kapitein' door 'gezagvoerder'.

Art. 44: Dit artikel voegt aan het KB een bijlage 5 toe. Deze nieuwe bijlage verduidelijkt het toepassingsgebied van hoofdstuk VII.

Art. 45. Met dit artikel wordt artikel 16 van het Koninklijk besluit van 31 mei 1968 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde, opgeheven

Art. 46: Dit artikel gelast de Vlaamse minister, bevoegd voor de waterinfrastructuur en het waterbeleid, met de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Overheid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels-of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a. Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet.
- b. Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven.
- c. Investerings en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.
- d. Ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.
- e. Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet voor tweede principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Daarna kan advies van de Raad van State opgevraagd worden.

Tenslotte moet het besluit definitief goedgekeurd worden en moet het besluit gepubliceerd worden in het Belgische Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 september 1992 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over voornoemd ontwerp het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 september 1992 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde;
- de bijlage bij het voornoemde besluit;
- Het advies VTC;
- Notificatie Overlegcomité 01/06/2022